ושור הנסקל, ועגלה ערופה, וצפורי מצורע, ופטר חמור, ובשר בחלב, כולם מטמאין טומאת אוכלין. ר"ש אומר כולן אין מטמאין טומאה אוכלין, ומודה ר' שמעון בבשר בחלב שמטמא טומאת אוכלין הואיל והיתה לו שעת הכושר. ואמר רב אסי אמר ר' יוחנן מאי טעמא דר"ש °מכל האוכל אשר יאכל *אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל, אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים אינו קרוי אוכל, והא פיגל במנחה נמי אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים הוא, אי הכי בשר בחלב נמי תיפוק ליה, דאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא דתניא ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש בשר בחלב אסור באכילה ומותר בהנאה שנאמר °כי עם קדוש אתה לה' אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו ולהלן הוא אומר °ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו מה להלן אסור באכילה ומותר בהנאה אף כאן אסור באכילה ומותר בהנאה. חדא ועוד קאמר חדא דאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא ועוד לדידיה נמי היתה לו שעת הכושר. מתיב ר"ש אומר יש נותר שהוא מטמא טומאת אוכלין ויש נותר שאינו מטמא טומאת אוכלין כיצד לן לפני זריקה אינו מטמא טומאת אוכלין, לאחר זריקה מטמא טומאת אוכלין, (א) (והא) ופיגול בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים אינו מטמא טומאת אוכלין, פיגל במנחה מטמא טומאת אוכלין. לא קשיא כאן שהיתה לה שעת הכושר כאן שלא היתה לה שעת הכושר, היכי דמי דלא היתה לה שעת הכושר דאקדשינהו במחובר ולפרקינהו. הניחא להך לישנא דאמר דבי אושעיא טמאין נפדין טהורין אין נפדין שפיר אלא להך לישנא דאמר אפילו טהורין נפדין לפרקינהו, השתא מידא לא פריק וביני דאי בעי פריק ליה, (ב) שמעי' ליה לרבי שמעון דאמר כל העומד לפדות כפדוי דמי דתניא רבי שמעון אומר *) פרה מטמאה טומאת אוכלין הואיל והיתה לה שעת הכושר ואמר ריש לקיש אומר היה ר' שמעון פרה נפדית על גב מערכתה. הכי השתא בשלמא פרה עומדת לפדות היא שאם מצא אחרת נאה הימנה מצוה לפדותה, אלא הני מנחות מצוה לפדותן. הא לן לפני זריקה דמצוה למזרקה. ואי בעי זרק וקתני דאין מטמא טומאת אוכלין. הכא במאי עסקינן שלא היתה שהות ביום למזרקה אבל היתה לו שהות ביום מאי, מטמא טומאת אוכלין, אדתני לן לאחר זריקה מטמא טומאת אוכלין ליפלוג בדידה במה דברים אמורים שלא היתה לו שהות ביום אבל היתה לו שהות ביום מטמא טומאת אוכלין. הכי נמי קאמר לן קודם שראה לזריקה אינו מטמא טומאת אוכלין, לאחר שראה לזריקה מטמא טומאת אוכלין. והא פיגל בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים (ג) מצוה למזרקה ואי

*) חולין פב. ב"ק עו. שבועות יא: תוספתא דפרה פ"ו

ושור הנסקל. ששחטו לאחר שנגמר דינו דאי נסקל ממש מטמא טומאה חמורה דנבילה היא: ועגלה ערופה. ששחטה לאחר ירידתה לנחל איתן ד) דאוסרתה: וצפורי מצורע. ששחטן: ופטר חמור. ששחטו לעובד כוכבים ולא בא עדיין לטומאת נבילות כגון כשוחט ומפרכס דאמרינן בהשוחט והרוטב (חולין דף קיז:) השוחט בהמה טמאה לעובד כוכבים ומפרכסת מטמאה טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבילות: ה) ופטר חמור. אסור בהנאה כל זמן שלא נפדה דקדוש בבכורה הוא ל"א ואפי' הוי נבילות מטמא טומאת אוכלין וכגון דאיכא פחות מכזית דלא חזי לטומאת נבילות מצטרף לפחות מכביצה אוכלין להשלימו לכביצה: בשר בחלב. איכא תנא דאסר ליה בהנאה בפרק כל הבשר (שם דף קיד:): הואיל והיתה לו שעת הכושר. דאי תרו ליה טלי יומא בחלבא לא מיתסר עד שיבשלנו: אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים. עובדי כוכבים שאסורים בהנאה: והא דפיגל במנחה נמי אי אתה יכול להאכילו לאחרים. דבת טריפה היא ולקמן מוקי לה בשלא היתה לו שעת הכושר מעולם: אי הכי. דטעמא דר"ש משום אוכל שאתה יכול להאכילו הוא: מה להלן מותר בהנאה. כדכתיב לכלב תשליכון אותו והא הנאתו הוא מה שכלבו אוכל מן (ממשכנתא) עליו: ועוד לדידיה נמי. לצורך ישראל עצמו הוה ליה שעת הכושר אבל הנך לא הוה להו שעת הכושר לקבל טומאה ולא הותרו מעולם ואפילו שור הנסקל קודם שנגמר דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת ולטומאה נמי לא חזיא מחיים: לן לפני זריקה. לא היתה לו שעת הכושר: פיגל במנחה מטמאה טומאת אוכלין. וקשיא לרבי אושעיא: ליפרקינהו. כלומר והא קודם שקדשו בכלי יכול לפדותן ולאוכלן ואשתכח דהוה ליה שעת הכושר: פרה. אדומה אע"ג דאסורה בהנאה מודה ר"ש דמטמאה טומאת אוכלין: ואמר ריש לקיש. מאי שעת הכושר הוה לה: אומר היה ר' שמעון פרה נפדית על גב מערכתה. אפילו נשחטה כתיקונה אלמא אע"ג דלא פרקה הא חשיב ליה שעת הכושר הואיל ומצי למיפרקה: מצוה לפדותה. בתמיה: אבל היה לו שהות ביום כו'. וממילא הוה ידענא ל"ש לאחר זריקה: קודם שיראה לזריקה. דלא הוה ליה שהות: והא פיגל בין בקדשי קדשים כו' דמצוה למזרקה. בלא (ג) (מחשבה) לאסור לשעת בקדשים:

ואי

עולה לרבי שמעון לא מטמא טומאת אוכלין דאוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים הוא כמו מנחה שפיגל דלא מקבלא טומאה אם הקדישה במחובר וזה נמי לא היתה לה שעת הכושר וי"ל דאכילת מזבח שמה אכילה כדאשכחן באותו ואת בנו (חולין דף פא.) לענין אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים בהא חולין ובנה עולה דהשתא עולה שחיטה הראויה ואפילו לרבא דלא חשיב ליה שחיטה הראויה ופטר משום אותו ואת בנו לר"ש לענין אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים מודה דשמה אכילה מידי דהוה אטריפה שנשחטה דשחיטה שאינה ראויה והויא אוכל שאתה יכול להאכילו ופרש דהא עצים ולבונה מקבלין טומאה לר"ש על כרחך משום אכילת מזבח דאי משום חיבת הקודש לחודיה ז) הא לא מהניא חיבת הקודש לשוייה אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים דהא לא פיגל במנחה יטמא לר"ש טומאת אוכלין הואיל והיתה לה שעת הכושר קודם פיגול מיד כשנתקדש בכלי דחיבת הקודש מכשרתה ועוד כמו שמדקדק מפרה ח):

ועגלה ערופה. לאו כשנערפה דא"כ תיפוק ליה משום נבילה אלא בשחטה וקא סבר ירידתה לנחל איתן אוסרתה ומאן דאמר עריפתה אוסרתה נמי מצינן למימר דקא סבר ר"ש עגלה בשחיטה כשירה כדאמרינן בפ"ב דכריתות (דף כב.) אי נמי משנערפה ועריפתה מטהרתה מידי נבילה כדמוכח בסוף חטאת העוף (זבחים דף ע:):

אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים. הקשה ה"ר אליעזר ממיץ דהכא לא ממעט ר"ש מדכתיב אשר יאכל אלא איסור הנאה ובפרק כיסוי הדם (חולין דף פה. ושם) ממעט ר' שמעון אף טריפה מכיסוי משום דכתיב אשר יאכל ולא אמרי' איסורי הנאה דווקא וי"ל דהכא כתיב מכל האוכל דמשמע כל לרבויי אפילו אסור באכילה הילכך לא ממעט אלא איסור הנאה אבל התם אשר יצוד ציד חיה או עוף אשר יאכל כתיב ולא כתיב כל הילכך אמרינן ההיא דווקא דשרי באכילה:

בשר בחלב אסור באכילה ומותר בהנאה. בסוף כל הבשר (חולין דף קטו:) יליף איסי איסור אכילה מהך ג"ש ואיסור הנאה מק"ו ונראה דהיינו טעמייהו דר"ש סבר אין ג"ש למחצה ויליף מינה אף היתר הנאה ואיסי סבר דהאי ג"ש ואגי ק"ו אי נמי משום דבההוא קרא דטריפה איירי נמי בקדשים שיצאו חוץ למחיצתן כדאמר בפרק בהמה המקשה (שם דף סח:) דאסורי אף בהנאה וגלי קל וחומר דילפינן מינייהו ורבי שמעון דהכא סבר דפשטיה דקרא בטריפה איירי:

נאמר כאן אנשי קודש. וא"ת ונילף מבקודש באש תשרף דמיירי בפסול קודש כדאמר בפרק כל שעה (פסחים דף כד.) ואסורי בהנאה וי"ל לומר דילפינן עם קודש מאנשי קודש:

פיגל במנחה מטמא טומאת אוכלין. וקשיא לרבי אושעיא תימה למאי דס"ד השתא דאיירי רבי אושעיא אפי' בהיה לו שעת הכושר תיקשי ליה מההיא דלעיל דמודה רבי שמעון בבשר בחלב הואיל והיתה לה שעת הכושר וי"ל לומר דהוה אמינא שעת הכושר דבשר בחלב כגון שנתערבה קודם בישול כגון דתרי ליה טלי יומא בחלבא ולאח"כ בישל וכי האי גוונא לא היתה למנחה שעת הכושר *) קודם שהקדישה: **ההיא** דפרה מטמאה טומאת אוכלין. מפורש בבבא קמא (דף עו.) יפה: **והא** לן לפני זריקה דמצוה למיזרקיה. אי לאו הנך שינויי דאסיקנא לרבי אושעיא ברייתא גופא לא קשיא ליה מאי שנא פיגל במנחה דמטמא טומאת אוכלין ומאי שנא לן לפני זריקה דאין מטמא דמנחה היתה לה שעת הכושר קודם שהוקדשה:

דקומן

*) נ"ע אלא קודם כו' נ"ך

רבינו גרשום

ושור הנסקל. ששחטו לאחר שנגמר דינו. דאי נסקל הוה מטמא טומאה חמורה בנבלה: ועגלה ערופה. ששחטה לאחר ירידתה לנחל איתן: ופטר חמור. כגון ששחטו ועדיין הוא מפרכס דלאחר שמת מטמא טומאה חמורה בנבלה כדין נבילת בהמה טמאה שמתה: כולן מטמאין טומאת אוכלין כדאמרן אע"ג דאיסורי הנאה נינהו: ר' שמעון אומר כולן אין מטמאין טומאת אוכלין. דאסור בהנאה ולא היתה להן שעת הכושר לעולם דשור ועגלה וציפורים אסורין בהמה בחיית בחזקת איסור עומדת עד שיודע לך במה נשחטה: חוץ מבשר בחלב. אע"ג דאסור בהנאה מטמא טומאת אוכלין: הואיל והיתה לו שעת הכושר קודם שנתערב ונתבשל: מיפר דר' שמעון. דאמר כולן אין מטמאין טומאת אוכלין: דאוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים. אפי' לנכרים דאסור בהנאה אין קרוי אוכל: שאי אתה יכול להאכילו לאחרים הוא. דאסור בהנאה: מה להלן אסור באכילה ומותר בהנאה. דכתיב לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכור לנכרי: ועוד לדידיה נמי. לישראל נמי: היתה לו שעת הכושר. קודם שנתערב: לן לפני זריקה אין מטמא טומאת אוכלין. דלא היתה לו שעת הכושר לעולם לא בחיי הבהמה ולא לאחר שנשחטה דהוא לן לפני זריקה דלא היה לו שעת היתר לכהנים. ופיגול בזבחים בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים אינו מטמא טומאת אוכלין דלא הוה ליה שעת הכושר. דפיגול לא הוי אלא בד' עבודות מכיון דפיגל אפילו באחרונה בזריקה לא היתה לו שעת היתר. פיגל במנחה מטמא טומאת אוכלין קשיא דר' שמעון אדר"ש: לא קשיא. הא דאמר ר' שמעון דאין מטמא טומאת אוכלין דלא היתה לה שעת הכושר דאקדשה במחובר: ולפרקינהו. וליהוי לה שעת הכושר: השתא מיהא הא לא פריק. וכיון דלא פריק לא הוה לה שעה"כ: פרה מטמא טומאת אוכלין. אע"ג דלא פדאה: הואיל ובידו לפדותה. כדריש לקיש ואכתי קשיא דר' שמעון אדר' שמעון: הכי השתא. בשלמא. (השתא) [פרה] היינו טעמא דכפדויה דמיה דמצוה לפדותה אם מצא נאה הימנה. אלא הני מנחות מצוה לפדותן. בתמיה קאמר דהא מעיקרא לא אתו אלא ממובחר הילכך לא אמרי' כפריקא דמו ולא מטמא טומאת אוכלין: והא לן לפני זריקה וכו' מקשי עוד לר' שמעון דאמר משום דפרה מצוה לפדותה משום הכי מטמא דכפדויה דמי. והא לן דמצוה לזרוק קודם שילין ואיבעי למיזרקיה קודם שלן הוה יכול למיזרקיה וקתני דאין מטמא טומאת אוכלין אלמא לא אמרי' כזרוק דמי: הא לא קשיא הכא במאי עסקינן שלא היה לו שהות ביום למיזרקיה. כגון ששחטו סמוך לשקיעת החמה משום הכי אין מטמא דלא עמד ליזרק: הכי נמי קאמר לן קודם שראה לזריקה. היינו דלא הוה ליה שהות ביום למיזרקיה: לאחר שראה לזריקה. דהוה שהות ביום מטמא טומאת אוכלין: והו פריך לר' שמעון דפרה. והא פיגול דמצוה למיזרקיה בלא מחשבת פיגול וקתני דאינו מטמא מאי לאו בזריקה

ז א מיי' פ"ח מהל' טומאת אוכלין הל' כב:

נ"ל ומי אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים כדאשכחן באותו ואת בנו בשלא חולין כו'. נ"ק

נ"ל לענין טומאה מודה דשמה אכילה ומי אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים מידי דהוה כו'. נ"ק

נ"ל להאכילו לאחרים. נ"ק

נ"ל דהא מהניא פיגל במנחה כו'. נ"ק

נ"ל כמו שמדקדק מפרה. נ"ק

ח ב מיי' שם והכרכין ועיין בכ"מ:

ט ג מיי' שם:

י ד מיי' פ"א מהל' פרה אדומה הל"ם:

יא ה מיי' שם הל"ו:

יב ו מיי' פי"ח מהל' פסולי המוקדשין הל"ג:

עיין נ"ק שמסתר סנ' בשם רש"י דבכורות

בכורות טו. חולין קכב:

ויקרא יא: לד

מכל האוכל אשר יאכל אשר יבא עליו מים יטמא וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא

חולין קטו. קדושין נו. בכורות ה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' וממעיט ליה:

(ב) רש"י ד"ה והא פיגל וכו' מחשבה לאסור לאחר:

נ"ל דתוספתי. נ"ק

ב"ק עו: [תוספתא דשקלים פ"ב]

נ"ק פ"ו

שיטה מקובצת

א] אוכלין ופיגול תיבת והא ל"ש: ב] ליה הוא: ג] קלים דמצוה:

והיתה לו שעת הכושר. פי' קודם שנתערב ונתבשל: פיגל במנחה מטמא טומאת אוכלין. וקשיא לר' אושעיא: לא קשיא. הא דאמר ר"ש אינו מטמא טומאת אוכלין דלא היתה לו שעת הכושר דאקדשה במחובר: והא לן לפני זריקה כו'. מקשים עוד לר"ש דאמר משום דפרה מצוה לפדותה משום הכי מטמאה (דאוריית) [דכפדויה] דמיא והרי לן דמצוה למזרקה קודם שילין ואי בעי למזרקה קודם שלן הוה יכול וקתני דאין מטמא טומאת אוכלין אלמא לא אמרינן כזרוק דמי: הא לא קשיא כגון שלא היתה לו שהות למזרקה כגון ששחטו סמוך לשקיעת החמה משום הכי לא מטמא דלא עמד לזרוק: ה"נ קאמר קודם שיראה לזריקה. היינו שלא היה שהות ביום למזרקה: לאחר שיראה. שהיה לו שהות ביום למזרקה מטמא טומאת אוכלין: והו פריך לר"ש והא פיגל דמצוה למזרקה בלא מחשבת פיגול כו' עכ"ל הרגמ"ה: ד] איתן. דקי"ל ירידתה לנחל איתן אוסרתה: ה] המפר: ו] אוכל. דמותנותיו עליו: ז] לחודיה. עיין תוס' ב"ק דף ע"ו ע"א: ח] מפרה. עיין תוס' חולין דף פ"א ע"ב:

נושא (ממשק)

תת נושא

מגבה